GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămită.

Nr. 88. *Mercurĭ, 22 Aprilie (4 Maiu).* **1887.**

Ungurii și conferența din Sibiiu.

II.

Brașovŭ, 21 Aprilie 1887.

Este interesantŭ a urmărì mersulŭ ideilorŭ fóiei unguresci guvernamentale, care îșĭ dă marĭ silințe sĕ desfășure nisce teorii imposibile, vrêndŭ a îmbrăca despotismulŭ de față unguresců în haina principiilorŭ liberalismului modernŭ, haină ce nicĭdecum nu i se potrivesce pe trupŭ.

„Kolozsvar" (în nr. 103 dela 30 Aprilie) ḍice continuândŭ:

„Marea rĕtăcire constă în aceea, că Românii în iuțélă n'au sciutŭ sĕ facă deosebire între ideile reformătóre ale seculului alŭ 19-lea, ci le-au luatŭ așa cum le-au aflatŭ la Francesĭ și la alte popóre Faptŭ este, că idea naționalității séu mai bine ḍisŭ idea națională e fătulŭ timpului modernŭ și că apare mergêndŭ mână în mână cu ideile de libertate, egalitate și frățietate. Și în patria nóstră idea libertății s'a deșteptatŭ deodată cu înflăcărarea sêmțului naționalŭ, prin urmare și Românii le-au luatŭ pe amêndouĕ laolaltă. Totușĭ este mare deosebire între aceste idei. Dreptulŭ libertății, egalitații și alŭ frățietății indică drepturĭ cetățenescĭ față cu statulŭ, idea națională însĕ privesce numai pe statŭ însușĭ, și în dică séu unŭ statŭ deja formatŭ séu unŭ statŭ ce se află în formațiune".

„Acele popóre, carĭ le-au luatŭ pe amêndouĕ împreună, au lărmuitŭ pentru libertate, egalitate și frățietate în *cerculŭ unei sin ure* idei naționale, și acésta a fostŭ la locŭ. Românii într'aceea au credutŭ, că potŭ sĕ facă și ei dintr'odată totŭ acésta prin adoptarea unei *nouĕ* și *deosebite* idei naționale, ce se abate dela statŭ. Greșéla cea mare s'a făcutŭ mai ântêiu în adunarea dela Blașiu, unde se vede că matadorii séu nu au fostŭ în clarŭ cu lucrurile, séu au fostŭ de mai înainte ațîțațĭ".

Ișĭ va aduce aminte „Kolozsvár", că numai înainte cu câteva sĕptĕmânĭ a publicatŭ unŭ șirŭ de articulĭ, décă nu ne înșelămŭ totŭ din aceeașĭ pénă, asupra cestiunei naționalitățilorŭ. Ei bine, în acești articulĭ „Kolozsvar" recunósce, că legislatorii ungurĭ dela 1868, între carĭ rĕposatulŭ br. Eötvös a fostŭ celŭ mai de frunte, au pusŭ prin art. de lege 44 din 1868, lângă *idea națională maghiară* și *idea naționalităților̆ŭ*, ceea ce — după propria mărturisire de mai susŭ a numitului ḍiarŭ — este identicŭ cu idea națională română, germană, slovacă etc.

Ișĭ va aduce aminte „Kolozsvar", că în numĕrulŭ sĕu dela 2 Aprilie a. c. a făcutŭ următórea constatare:

„Statulŭ (ungarŭ) primindŭ între instituțiunile sale și *causa naționalităților̆ŭ a recunoscutŭ deja și afară de sine* o altă personalitate de popóre, representată prin limbĭ deosebite, și aceste popóre și-au câștigatŭ basa, de unde sĕ pótă continua rĕsboiulŭ pentru idea de naționalitate".

De unde și până unde vine acum acelașĭ „Kolozsvar" și vrea sĕ nege orĭ și ce basă ideei nóstre naționale, când numai erĭ alaltăerĭ ne-a spusŭ, că însĕșĭ legile unguresci ne oferă o basă pentru continuarea luptei, care are de scopŭ a face sĕ fiă respectată acéstă ideă? Nu vede fóia maghiară contradicerea în care se înfundă?

Suntŭ fórte întunecóse cuvintele de mai susŭ ale fóiei unguresci. Cu tóte aceste amŭ înțelesŭ ce voiesce ea, și credemŭ că amŭ înțeles'o fórte bine.

Cu puține cuvinte, „Kolozsvar" voiesce sĕ ne dea libertatea, egalitatea și frățietatea *ungurésců* și sĕ ne ia naționalitatea *românéscă*. Idea dintêiu, ḍice fóia din Clușiu, întră în cadrulŭ statului ungarŭ așa cum l'au plăsmuitŭ séu voiescŭ sĕ-lŭ plăsmuiéscă Ungurii dela putere, idea din urmă însĕ nu încape în acestŭ cadru.

Cei dela „Kolozsvar" nu vreau sĕ scie de marea contradicțiune, în care s'au încurcatŭ susținĕndŭ o teoriă fără părechiă în istoria modernă a desvoltării popórelorŭ. Ei nu se sfiescŭ a se pune în conflictŭ chiar și cu legile esistente unguresci, când susținŭ absurditatea, că idea naționalității române, „séu mai bine ḍisŭ idea națională română," nu întră de locŭ în cadrulŭ statului.

Binevoiéscă cei dela „Koloszvar" a deschide cartea legilorŭ unguresci mai nouĕ. Aicĭ vorŭ afla articululŭ de lege 44 din 1868 „asupra egalei îndreptățirĭ a naționalităților̆ŭ." Nu voimŭ sĕ întrămŭ în discuțiunea acestei legĭ. Îĭ este orĭ și cui bine cunoscutŭ, că ea nu a mulțămitŭ și nu mulțămesce nicĭ pe una dintre multele naționalitățĭ ale părții rĕsăritene a monarchiei habsburgice, dér totŭ odată trebue sĕ fiă clarŭ pentru orĭ și cine, că art. de lege 44 din 1868 recunósce esistența de diferite naționalitățĭ cu diferite limbĭ și astfelŭ, deși nu tocmai pe față și categoricŭ, dér implicite recunósce și îndreptățirea unei idei naționale românescĭ, germane, sêrbescĭ, slovace etc. în cadrulŭ desvoltării statului; căcĭ ce însemnéză a le acorda diferitelorŭ popóre dreptulŭ de a se folosi de limba lorŭ, fiă și între anumite marginĭ, décă nu recunóscerea, că aceste popóre au trebuință de óre-carĭ drepturĭ de limbă spre a'șĭ puté desvolta individualitatea lorŭ națională?

Dér — susține „Kolozsvar" — Românii n'au sciutŭ și nu sciu face deosebire între ideile reformatóre ale seculului alŭ 19-lea; ei confundă ideile de libertate, egalitate și frățietate cu idea națională, care *privesce numai pe statŭ.*

Ne luămŭ voia a întreba pe multŭ sciutorii și înțelepții politicĭ dela „Kolozsvar": *cine e statulŭ?*

Sĕ fiă óre munții și văile, colnicele, pădurile, livedile și râurile acestui complexŭ de pămêntŭ statulŭ? Sĕ fiă óre moșiile magnaților̆ŭ, carĭ suntŭ îndatorate până dincolo noilorŭ cetățenĭ din seminția semitică, statulŭ? Orĭ dóră marele fabricĭ de spirtŭ și de rachiu, carĭ îmbogățescŭ pe unii pe contulŭ bunăstărei morale și materiale a tuturorŭ celorlalțĭ, suntŭ statulŭ? Este guvernulŭ unguresců, este dieta orĭ înalta curiă regéscă din Pesta, orĭ este „Kulturegyletulŭ din Clușiu statulŭ?

Conjurămŭ pe cei dela „Kolozsvar" sĕ ne spună ce felŭ de dihaniă este statulŭ dumnélorŭ, décă pe lângă elŭ și întrînsulŭ nu mai póte esista nicĭ o ființă de sine stătătóre și décă elŭ trebue sĕ înghiță orĭ-ce viéță individuală, ce se manifestă pe teritoriulŭ lui?

Noi scimŭ și amŭ învĕțatŭ, că statulŭ se compune din totalitatea locuitorilorŭ, carĭ trăiescŭ între marginele lui și carĭ aducŭ sacrificii de sânge și de avere pentru susținerea lui. Nu ne putemŭ nicĭdecum închipuì, cum ar puté sĕ fiă statulŭ o personalitate deosebită de personalitatea individilorŭ și a popórelorŭ ce-lŭ compunŭ și cum ar puté sĕ aibă elŭ scopurĭ deosebite de acelea ale locuitorilorŭ, carĭ îlŭ constituescŭ.

Idea, ce-o desvóltă „Kolozsvar" despre statŭ, este idea vechiă a despotismului asiaticŭ, care și-a trăitŭ de multŭ veaculŭ, dér nu idea marelorŭ reforme ale seculului alŭ 19-lea. Legile vechĭ au sacrificatŭ pe omŭ scopurilorŭ efemere ale statului, dér principiile moderne voiescŭ sĕ-i asigure omului libera desvoltare a individualității sale în legătura socială a statului. Nu mai póte adĭ pretinde statulŭ nicĭ o jertfă involuntară dela individii ce-lŭ formézŭ, ci elŭ trebue sĕ respecteze libertatea lorŭ pe deplinŭ, după cum cere dreptatea și umanitatea, și sĕ aducă armoniă între drepturile și datoriile, și între interesele lorŭ.

Adevĕrata libertate stiméză și crută totŭ ce este alŭ omului, ce este umanŭ. Ea nu póte da nicĭ chiar totalității putere arbitrară asupra acelorŭ drepturĭ, carĭ nu sĕ potŭ cugeta decâtŭ numai ca drepturĭ curatŭ individuale.

Ḍice însĕ „Kolozsvar" în articululŭ sĕu dela 30 Aprilie mai departe:

„S'au adunatŭ Românii (la Blașiu, în 1848) spre a se declara acolo asupra proclamării drepturilorŭ omului și acésta a fostŭ corectŭ și frumosŭ lucratŭ față cu statulŭ de atuncĭ și cu instituțiunile iobăgescĭ. Décă Românii vorŭ remâné aicĭ numai pe têrêmulŭ drepturilorŭ omului nimenĭ nu va redica nicĭodată vre-o obiecțiune în contra pronunciamentului din Blașiu. Conducĕtorii într'aceea au încurcatŭ lucrulŭ și numai așa în grabă și-au băgatŭ mâna în drepturile statului, proclamândŭ pe Românĭ ca națiune deosebită. De aicĭ se trage și, după realisarea libertății și egalității cetățenescĭ, *nebunia ținerei de conferențe naționale deosebite*".

Credemŭ a-le puté dovedì celorŭ dela fóia ungurésců, că nu conducĕtorii poporului românŭ dela 1848 au fostŭ zăpăcițĭ și cu capetele încurcate, când, în basa consecinței naturale ce resultă din drepturile omului, au proclamatŭ pe Românĭ ca națiune deosebită, ci că adevĕrata confusiune babilonică tronéză în creerii celorŭ dela „Kolozsvar", carĭ susținŭ, că drepturile omului n'au nicĭ în clinŭ, nicĭ în mânecă cu drepturile lui individuale.

Credŭ ei, că drepturile omului nu suntŭ decâtŭ unŭ reversŭ datŭ de statŭ individilorŭ, că le va apĕra drepturile lorŭ private? Óre nu s'au gânditŭ nicĭodată cei dela „Kolozsvar", că și individii au și trebuie sĕ aibă *drepturĭ egale asupra statului însușĭ*, drepturĭ ce isvorescŭ din imboldulŭ propriei lorŭ conservărĭ și carĭ suntŭ nisce drepturĭ eterne și neprescriptibile ale omului, drepturĭ ce nu potŭ fi rĕsturnate de nicĭ unŭ privilegiu istoricŭ?

Ei bine, décă n'au sciutŭ păn'a acum afle adĭ dela noi, că Românii, după cea mai firmă a nóstră convingere, au dreptulŭ față cu statulŭ în care trăiescŭ de a pretinde dela elŭ respectarea și îngrijirea individualității lorŭ naționale.

„Kolozsvar", vorbindŭ de drepturile omului ne aruncă pe toțĭ, Românĭ, Ungurĭ, Sașĭ, Sêrbĭ etc. într'o căldare. Aicĭ nu noi, ci elŭ însușĭ vrea sĕ maimuțéscă pe Francesĭ, închipuindu-șĭ pe cetățenii acestui statŭ ca unŭ singurŭ poporŭ cu aceeașĭ limbă, cu aceleașĭ datinĭ, obiceiurĭ, tradițiunĭ și aspirațiunĭ.

Adevĕratŭ, omŭ este și Românulŭ ca și Ungurulŭ, dér luându-i ca *individĭ* și pe unulŭ și pe altulŭ, vei afla între ei o colosală deosebire, în caracterŭ, în temperamentŭ, în modulŭ de viéța, în credințe, în datinĭ și obiceiurĭ, în tradițiunĭ și aspirațiunĭ și mai pre susŭ de tóte în limbă. Limba Maghiarului e limbă sintetică, a Românului limbă analitica; limba Maghiarului e limbă ural-altaică, care n'are afinitate decâtŭ cu cea fin-landesă, ér limba Românului e limbă latină, soră cu limba, în care s'a proclamatŭ mai întâiu drepturile omului.

A trăi ca națiune deosebită în statŭ însémnă dér pentru Românĭ, a-șĭ conserva tóte aceste individualitățĭ, așĭ conserva caracterulŭ lorŭ românescŭ, tocmai așa cum și'lŭ conservă și Maghiarii pe alŭ lorŭ. Românii, ca și Maghiarii, au dér dreptulŭ a pretinde dela statŭ sĕ respecteze individualitatea lorŭ, fără de care nu póte esista libertate și egalitate pentru ei.

(Unŭ articulŭ finalŭ va urma.)

Sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu.

Sibiiu, 16 Aprilie 1887.

In ședința de erĭ, a patra, se autentică protocolulŭ ședinței premergĕtóre cu unele modificărĭ, se predete comisiunei respective o cerere înaintată prin protopresbiterulŭ Ionŭ Drocŭ pentru unŭ ajutorŭ la salariulŭ învĕțătorului din Mercurea și o rugare a comitetului parochialŭ din Tissa, protopopiatulŭ Dobrei, pentru unŭ ajutorŭ de 400 fl. scólei.

Deputatulŭ Romulŭ Crainicŭ propuse, ca consistoriulŭ arhidiecesanŭ, la însărcinarea sinodului, sĕ intervină la guvernŭ pentru cassarea têrgurilorŭ din ḍilele de

Duminecĭ și sĕrbătorĭ, care contribue la slăbirea religiosităţii și moralităţii poporului. Propunerea s'a predatŭ comisiunei bisericescĭ.

Deputatulŭ Rubinŭ Patiţa pentru comisiunea financiară referà asupra raportului generalŭ alŭ consistoriului arhidiecesanŭ ca senatŭ epitropescŭ. Acestŭ senatŭ a ţinutŭ 47 ședinţe în 1886. Din 2000 acte incurse, au rĕmasŭ neresolvate 4 și anume: statutele fundaţiunei Juga din Brașovŭ, raţiociniulŭ comunei Brașovŭ-Scheiu pe 1883, administrarea pădurei Ciubanca și regulamentulŭ internatului seminariului Andreianŭ. Privitorŭ la administrarea fondurilorŭ și fundaţiunilorŭ arhidiecesane, s'au convertitŭ cea mai mare parte a bonurilorŭ rurale în scrisurĭ fonciare, în interesulŭ siguranţei și rentabilităţii averii. S'au cumpĕratŭ din fondurile arhidiecesane câteva parcele de pămêntŭ în Buzd, ce vorŭ fi rĕscumpĕrate prin anuităţĭ micĭ de comuna bisericéscă pe séma ei. S'a cumpĕratŭ în Elisabetopolŭ și în Caţa câte o casă de pétră pentru a servi ca localŭ de scólă, în Ilia-mureșiană o casă de pĕtră pentru a servi de casă protopresbiterală. Comuna Sighișóra a primitŭ unŭ împrumutŭ hipotecarŭ amortisabilŭ spre a'șĭ cumpĕra o frumósă casă în Sighișóra, care sĕ servéscă ca edificiu scolarŭ. In comunele Turda și Cârna s'au cumpĕratŭ, din venitele fondului Rudolfinŭ, porţiunĭ canonice. Taxa sidoxială s'a urcatŭ cu 1 Ianuarie dela $5^1/_2$ la 10 cr. pentru fie-care contribuabilŭ, conformŭ conclusului sinodului din 1886. S'au făcutŭ pașii necesarĭ pentru stabilirea cifrei esacte a pretenţiunei erariului faţă cu fondulŭ sidoxialŭ și pentru stabilirea listei contribuabililorŭ. Legatulŭ fericitului Andreiu Șaguna s'a predatŭ în administrarea consistoriului metropolitanŭ. Senatulŭ a dispusŭ procurarea dulapurilorŭ necesare pentru biblioteca arhidiecesană. Despre starea tipografiei arhidiecesane nu s'a putută raporta nicĭ acum, deórece comisiunea administrativă a tipografiei n'a presentatŭ datele necesare. Relativŭ la averea archidiecesană s'au găsitŭ tóte în deplină regulă. Revisuirea socotelelorŭ corporaţiunilorŭ bisericescĭ din arhidiecesă merge încetŭ, căcĭ multe comune nu le-au trimesŭ pe anulŭ 1883, și așa până adĭ nu s'au putută încheia sumariile protopresbiteratelorŭ pe anulŭ 1883. Se vorŭ lua mĕsurĭ în astă privinţă, și décă nu se va obţiné resultatulŭ doritŭ, se vorŭ face sinodului propunerĭ speciale. S'au luatŭ mĕsurile de lipsă pentru a se controla, décă averile imobile ale corporaţiunilorŭ bisericescĭ din arhidiecesă suntŭ corectŭ întroduse la cărţile funduare spre a se asigura. In privinţa acésta se va raporta la sinodulŭ viitórei sesiunĭ, deórece acum lipsescŭ rapórtele mai multorŭ protopopiate. S'au luatŭ dispositiunĭ ca pădurile aflătóre în posesiunea bisericei sĕ se administreze conformŭ legei silvanale și s'a întrodusŭ o controlă corĕspundĕtóre. S'a învestitŭ în imobile mai marĭ și mai micĭ o parte a capitalului comunelorŭ bisericescĭ Budila, Marcoșŭ, Comolĕu, Sighișóra, Geoagiulŭ de susŭ, Briznicŭ, Pianulŭ de susŭ, Rĕcăștia, Popeștĭ, B. Bistriţa, Cetatea de baltă, Gârbova de susŭ, Craiova și Ciceiu Poiana. Vêndărĭ de imobile s'au făcutŭ de cătră comunele bisericescĭ Agostinŭ, Predealŭ, Ocna, Sebeșŭ, Nocrichĭ, Brașovŭ-Scheiu, Călăţele și Cetatea de baltă. Didirĭ de bisericĭ nouĕ parte s'au începutŭ parte s'au terminatŭ în Ida mare, Șona, Albacŭ, Boiu mare, Bundorfŭ, Cetatea de baltă, Gurariu, Mănereu, Arpatacŭ, Lisa, Galaţĭ și Ţelina. Edificii scolare nouĕ, respective adaptate, s'au făcutŭ în Cacova, Dobĕrlău, Târlungenĭ, Retișdorfŭ, Ungra, Magherușulŭ săsescŭ, Feleagŭ, Roșia montană și Daia română. Casă parochială nouă s'a diditŭ numai în Buciumŭ-Poienĭ. Averile scolare ale comunelorŭ din Valea Bârgăului, ce aparţinŭ arhidiecesei administrate până aci împreună cu fondurile grăniţărescĭ din Năsĕudŭ, s'au separatŭ de acestea și se administréză acum de unŭ comitetŭ scolarŭ în Prundulŭ-Bârgăului. In fine raportulŭ încheià amintindŭ, că fericiţii Iónŭ Cloaje din Boiţa și protopresbiterulŭ și asses. consist. onorarŭ Iosifŭ Baracŭ din Brașovŭ au lăsatŭ legate însemnate în favorulŭ bisericei.

(Va urma).

SCIRILE DILEI.

Maiestatea Sa Impĕrătésa studiază cu mare zelŭ în Mehadia *limba română*, mergêndŭ adeseorĭ în escursiunĭ cu cărţile după care o învéţă.

—x—

Conferinţa alegĕtorilorŭ românĭ din cerculŭ electoralŭ alŭ *Vinţului de josŭ* a alesŭ delegaţĭ la conferinţa din Sibiiu pe d-nii *Dr. Avramŭ Tincu*, advocatŭ în Orĕștiă, și *Rubinŭ Patiţa*, advocatŭ în Alba-Iulia, ér ca suplenţĭ pe d-nii *Victorŭ Tordoșianu*, funcţionarŭ în cancelaria arhidiecesană din Sibiiu, și *Septimiu Albini*, profesorŭ la scóla de fete din Sibiiu. In numĕrulŭ viitorŭ vomŭ publica corespondinţa, ce ni s'a trimisŭ despre acéstă conferinţă.

—x—

Din *Alba-Iulia* se scrie cătrĕ „H. Z." cu date 1 Maiu n.: Aprópe întregŭ satulŭ *Ciugudŭ* din faţa Albei-Iuliei lângă Murĕșŭ stă în flacărĭ. Tocmai suflă unŭ vêntŭ puternicŭ și foculŭ sare dintr'o uliţă într'alta. Arde dela óra 1, acum suntŭ 3 óre și foculŭ se întinde totŭ mai departe. Mâne vomŭ publica o corespondenţă, ce ni s'a trimisŭ în causa acestui incendiu.

—x—

Statulŭ majorŭ generalŭ alŭ armatei sub conducerea șefului sĕu va întreprinde în Iunie o călĕtoriă de eserciţiu în Carpaţĭ, și anume în ţinuturile comandelorŭ de corpŭ Cracovia, Pojunŭ și Cașovia. La acéstă călĕtoriă vorŭ lua parte și doi generalĭ Berla și Fabini, ca conducĕtorĭ ai partiei și de trupe, apoi 20 ofiţerĭ de statŭ majorŭ și 5 capitanĭ din statulŭ majorŭ generalŭ, precum și unŭ numĕrŭ de absolvenţĭ ai scólei de rĕsboiu împărţiţĭ la statulŭ majorŭ generalŭ.

—x—

La marele manevre ce le vorŭ face corpurile de armată 7 și 12 din districtele comandelorŭ de corpŭ Timișóra și Sibiiu în ţinutulŭ dintre *Deva-Orăștiă-Haţegŭ* se vorŭ chema sub arme la aceste trupe de fiecare companiă de infanteriă câte 50 de reserviștĭ.

—x—

Intre oficerii avansaţĭ de Maiu suntŭ și căpitanii cl. II. *Ionŭ Iovescu* dela reg. 83 inf. și *George Cocianŭ* dela reg. 16 de inf., înaintaţĭ la gradulŭ de căpitanŭ cl. I. Căpitanulŭ cl. I. *Florianŭ Domide* dela reg. 62 inf. e transferatŭ la reg. 63 inf.

—x—

Erĭ spre séra, pe când nisce lucrătorĭ dĕrîmau unŭ zidŭ alăturea de scóla română de fete din *Gróverŭ*, o parte din didŭ cădù pe unŭ piciorŭ alŭ unui bietŭ lucrătorŭ, îi rupse de totŭ jumătate din degetulŭ celŭ mare și-i sdrobì laba piciorului. Nenorocitulŭ a fostŭ transportatŭ la spitalŭ.

—x—

Deschidêndu-se peste trei lunĭ o exposiţiune la Barcelona, 'i se comunică „Luptei", că d. deputatŭ *Butculescu*, președintele societăţilorŭ cooperative din România, a obţinutŭ prin d. marchisŭ dal Moral, ministrulŭ Spaniei la Bucurescĭ, unŭ localŭ în esposiţiune pentru produsele române și transportulŭ pe mare gratis atâtŭ alŭ acestorŭ produse, câtŭ și alŭ persónelorŭ ce le vorŭ expune. In curêndŭ d. Butculescu va pleca la Barcelona în acéstă privinţă.

—x—

„Progresulŭ medicalŭ românŭ" află, că d. Dr. *Stoicescu* a isbutitŭ în urma stăruinţelorŭ ce a făcutŭ la Parisŭ, unde se dusese în scopŭ sciinţificŭ, ca tesele de doctoratŭ dela facultatea de medicină din Bucurescĭ sĕ fiă schimbate cu cele din Parisŭ.

—x—

Ca gerantŭ alŭ afacerilorŭ *legaţiunei române din Viena* s'a numitŭ d. *D. Olănescu*, secretarulŭ ministerului românŭ de externe, care va pleca în curêndŭ sĕ-șĭ ia funcţia.

—x—

„Monitorulŭ Oficialŭ" din Bucurescĭ a publicatŭ tarifa de preţulŭ obiectelorŭ ce s'ar rechisiţiona pentru *armata română* în cursulŭ anului 1887. Acéstă tarifă este publicată pentru fiecare judeţŭ în parte.

—x—

Pe moșia Tăncăbescĭ din judeţulŭ Ilfovŭ din România *s'a ivitŭ* unŭ felŭ de *verme* mătăsosŭ cu 6 picióre, care a distrusŭ cu desĕvêrșire grâulŭ pe o întindere de 120 pogóne. Grâulŭ rĕsărise în nisce condiţiunĭ bune și promitea o recoltă abundantă. Paguba suferită de arêndașŭ prin acéstă calamitate se ridică la suma de peste 6000 lei.

—x—

Ministerulŭ de finanţe românŭ a comandatŭ la pictorulŭ românŭ G. D. Mirea desemnurĭ pentru *cărţile de jocŭ*. Aceste desemnurĭ, după cum spune „Naţiunea", suntŭ gata și date spre imprimare atelierului graficŭ Sočecŭ & Teclu. Étă ce represintă fiecare desemnŭ: *rigii*, tipurĭ istorice; *damele* suntŭ împodobite cu costume luate de pe frescurile din bisericile vechĭ românescĭ; ér *valeţii* înfăţișéză căpitanĭ, hatmanĭ, banĭ românĭ cu cuirase, zale și blănĭ.

—x—

In primulŭ pătrarŭ alŭ acestui anŭ s'a comisŭ în Irlanda *241 crime* agrare, precum raportéză inspectorulŭ generalŭ alŭ poliţiei Irlandeze.

—x—

Teatru ungurescŭ. Astă-séră se va juca »*Clopotele dela Corneville*," operetă în 4 acte, tradusă în unguresce după Clairville și Ch. Gabet. Musica de Planquette. Mâne séră, Mercurĭ, se va juca încă odată marea operetă „*Baronulŭ Ţiganŭ*."

Breţcu, în Aprilie 1887.

Domnule Redactorŭ! In Nr. 82 alŭ preţuitului d-v. diarŭ a apărutŭ unŭ articulŭ de d-to Brașovŭ, Aprilie 1887, subscrisŭ de unŭ »Natanailŭ", care orĭcâtŭ se încércă a apăré fără vicleșugŭ, simulândŭ a fi preocupatŭ numai de adevĕratulŭ interesŭ ce l'ar avea pentru tractulŭ protopresbiteralŭ alŭ Treiscaunelorŭ, nu'șĭ póte ascunde tendinţa vĕdită întru a lovi fără nicĭ o causă în mine, conducĕtorulŭ actualŭ alŭ tractului, numai pentrucă mĕ scie, séu mĕ vede din când în când și acasă, în Breţcu, în mijloculŭ familiei mele.

Articululŭ din cestiune se pare a fi rĕspunsŭ la corespondinţa apărută în Nr. 36 alŭ „Telegrafului Românŭ« cu datulŭ din Agostinŭ dela »unŭ membru sinodalŭ" și punctulŭ de mănecare alŭ d-lui corespondentŭ „Natanailŭ" e tocmai loculŭ de origine alŭ corespondenţei, ce se crede alŭ îndreptăţi — nesciindŭ acolo persóne care sĕ scrie — ca sĕ-mĭ atribue mie scopurĭ și interese mĕrșave. Pentru ca on. publicŭ cetitorŭ sĕ nu fiă indusŭ în eróre prin o informaţiune unilaterală și tendenţiósă, Vĕ rogŭ, d-le Redactorŭ, sĕ binevoiţĭ a da locŭ acestorŭ șirurĭ, spre lămurire.

Abstrăgêndŭ dela cuprinsulŭ corespondinţei apărute în Nr. 36 alŭ „Telegrafului Românŭ", trebue sĕ declarŭ

FOILETONŬ.

Origina ouĕlorŭ roșii.

Mulţĭ s'au întrebatŭ și încă se întrébă: de unde au provenitŭ și ce însemnare au ouĕle roșii séu mai bine ouĕle colorate ce se obicĭnuescŭ la sĕrbătórea Pascilor, și nimenĭ nu șĭ-a datŭ și nu-șĭ póte da unŭ rĕspunsŭ pe deplinŭ satisfăcĕtorŭ. Ba încă unii au întrebuinţatŭ timpŭ și îndelungate ostenelĭ în a scrie cărţĭ voluminóse sub numirea de *origina ouĕlorŭ roșii*, și în urmă citindu-le la lumina raţiunei n'au mai credutŭ nicĭ ei înși'șĭ în cele ce au scris. Iarŭ alţii îndestraţĭ cu simţulŭ bunului gustŭ, au luatŭ de obiectŭ acestŭ simbolŭ și la facla religiosităţii lui au creatŭ opere pline de talentŭ și moralitate.

Noi însĕ, propunêndu-ne a scrie următórele linii asupra acestui simbolŭ, nu vomŭ face nicĭ o abatere dela cele ce ne spune istoria și usulŭ deosebitelorŭ popóre asupra acestui subiectŭ.

Din timpii cei mai depărtaţĭ séu mai bine din copilăria omenirei, tóte popórele lumii și mai în particularŭ ale Asiei și Europei, celebrau sĕrbătórea anului nou la *echinocţiulŭ* primăverei, epocă în care modernii celebréză sĕrbătórea Pascilorŭ. Și în acea di în locŭ de cofeturĭ alese, zaharicale și alte lucrurĭ cum se oferă astădĭ, ele îșĭ trimiteau ca simbolŭ de fecunditate și afecţiune reciprocă ouĕ vĕpsite în diferite colorĭ și mai cu sémă în roșu, colórea favorită a mai multorŭ naţiunĭ. Mai târdiu însĕ mutându-se, prin progresulŭ civilisaţiunei, sĕrbătórea anului nou la *solstiţiulŭ* iernei, epocă în care găinile nu ouă séu ouă pré puţinŭ, ómenii au nascocitŭ ca semnŭ de afecţiune reciprocă alte obiecte de oferitŭ, rĕmânênd ouĕle a se distribui totŭ la vechia lorŭ epocă, în care astădĭ Persii și alte popóre ale Asiei celebréză sĕrbătórea anului nou la solstiţiulŭ solarŭ, și între alte darurĭ îșĭ trimetŭ și ouĕ multi-colore. Chiar în Rusia și mai cu osebire în Moscva se serbéză anulŭ nou printr'o distribuţiune de ouĕ colorate, pe care se vede adesea inscripţiunea *Christos a înviatŭ*.

Acestŭ obiceiu, care s'a transmisŭ póte creștinilorŭ dela păgânĭ séu evrei, este însĕ multŭ întrebuinţatŭ în Italia, Spania și chiar în órecarĭ părţĭ ale Franciei și mai cu osebire în Provence. Și ceea ce ne face a crede și mai multŭ în acéstă transmisiune este obiceiulŭ ce ne constată istoria, că femeile evree la sĕrbătórea pascală punéu pe o mésă ouĕ tarĭ, ca simbolŭ alŭ pasĕrei mitologice numită *Ziz*, despre care s'au povestitŭ atâtea mii de fabule fantastice și bizare.

La străbunii noștri Romanĭ tinerii colorau ouĕ în roșu și pe lângă alte darurĭ ce'șĭ făceau la sĕrbătórea lui Janus, întrebuinţau aceste ouĕ și în órecarĭ jocurĭ. Ouĕle mai figurau încă la Roma și în nisce ceremonii religióse, precum era a *expiaţiunilorŭ*, — Oulŭ se dice că represintă pe Creatorulŭ lumeiĭ, care produce totŭ și conţine în sine totulŭ.

La Perșĭ, Egiptenĭ, Grecĭ, Gallĭ și la primele popóre ale Italiei oulŭ era emblema universului, opera divinităţii supreme. Egiptenii, carĭ numĕrau mai totŭ atâtea divinităţĭ câte animale și plante, aveau unŭ deu numitŭ *Koref*, nume care în limba lorŭ însemna *bunŭ și bine făcĕtorŭ*, și pe care'l representau sub figura de omŭ, purtândŭ pe capŭ unŭ *acupiter* (pasĕre răpitóre) spre a însemna activitatea și c'unŭ ou eșindu'i din gură, simbolŭ alŭ fecundităţii.

La începutulŭ lumii, diceau Perșii vechĭ, nu se afla nimicŭ afară de Dumnedeu. Nóptea haosului domnia peste spaţiu. In fine apărù unŭ ou, nóptea ìlŭ acoperì cu aripele ei, și oulŭ fecundatŭ se deschise: Sórele și Luna eșiră din elŭ și se ridicară în susŭ, ér pămêntulŭ fiindŭ mai greu se lăsà în josŭ cu tóte dependinţele lui. Acéstă nópte, oulŭ, sórele și luna ce eșiră de aci, rămaseră neșterse în mintea acestorŭ popóre primitive, carĭ le făcură obiectulŭ sacrelorŭ lorŭ imnurĭ, păstrându-le suvenirea prin aceste ouĕ colorate, ce făceaŭ parte in tóte sĕrbătorile lorŭ până și în jocurile circurilorŭ în carĭ figurau din distanţă în distanţă ouĕ sculptate în lemnŭ séu în piatră. — Dela Perșĭ póte a împrumutatŭ Moise versiunea din *genesa*, care dice: »La

apriori, că eu n'am fostŭ autorulŭ nicĭ moralŭ nicĭ intelectualŭ alŭ aceleia şi décă d-lŭ „Natanailŭ“ îşĭ publică reflecsiunile sale în acelaşĭ ḑiarŭ, de sigurŭ on. Redacţiune, carea orĭcum îşĭ cunósce corespondenţii, şĭ-ar fi făcutŭ observaţiunile sale. Despre aparinţa corespondinţei din cestiune — fiindŭ că ḑiarele mele se adreséză la S. Sân-Georgiu — aflai scire acolo dela unŭ amicŭ, numai la reîntórcerea mea după serbătorĭ la oficiu, mai înainte de a fi desfăcutŭ cele sosite prin poştă — întocmai precum fuseiu făcutŭ atentŭ chiar numai astăḑĭ, la revenirea mea în familiă, şi asupra reflecsiunilorŭ apărute în „Gazeta Transilvaniei“ alŭ cărei abonentŭ n'am avutŭ norocirea a fi pân'acum, deşi după mărturisirea d-lui „Natanailŭ“ am horibilulŭ venitŭ ca protopresbiterŭ de 7—800 fl. din care mai trebue sĕ închiriezŭ cancelariă în S. Sân-Georgiu, unde parochia e ocupată ér familia sĕ mĭ-o îngrijescŭ de acasă. Décă d-lŭ „Natanailŭ“ séu plenipotentorulŭ sĕu sciu ca şi albinele sĕ adune capitalŭ mare, fără a avé şi spese, formândŭ pentru dênşii venitulŭ întregŭ fondŭ curatŭ de reservă,— suntŭ într'adevĕrŭ de invidiatŭ atarĭ capacităţĭ financiare, de carĭ arŭ avea mare lipsă şi statulŭ, chiar în învălmăşéla deficitelorŭ de astăḑĭ.

Dér firulŭ roşiu în scopulŭ ce urmărescŭ reflexiunile se vede mai bine din citatulŭ şi interpretarea cercularului meu adresatŭ preoţimei şi poporului tractualŭ la 26 Septemvre 1886 (despre care are cunoscinţă şi Prea veneratulŭ Consistoriu archidiecesanŭ încă mai înainte de a se fi ostenitŭ d lŭ „Natanailŭ“ cu publicarea lui întrégă) în care simulândŭ a recunósce necesitatea disposiţiunilorŭ luate de protopresbiterŭ pentru a se presenta partidele în centru la oficiu, acusă totŭ pe acesta, respective persóna protopresbiterului, că însuşĭ ar contribui la sporirea concubinatelorŭ. Norocire că între Breţcŭ şi Braşovŭ, nu s'a găsitŭ vr'o tipografiă românéscă, căreia sĕ-i fi sciutŭ numi numele, căcĭ altcum d lŭ „Natanailŭ,“ mĕ escomunica şi din şirulŭ Româniilorŭ; fără coloritŭ confesionalŭ. Dér disposiţiunile superióre pretindŭ funcţionarea oficiului protopresbiteralŭ din centru numai pentru înlesnirea administraţiunei bisericescĭ şi d-lŭ „Natanailŭ“ pe care-lŭ dóre vĕḑêndu-mĕ numai şi Dumineca acasă în familiă, voesce totuşĭ a dispensa şi pe preoţĭ dela venirea la oficiulŭ protopresbiteralŭ, tămâindu-le că acésta ar fi egală cu detragerea încrederei indiferite cestiunĭ. Intrebŭ acum pe d-lŭ „Natanailŭ“ ce sĕ caute protopresbiterulŭ în centru, când nicĭ partidele, nicĭ preoţii, cărora le trebuescŭ crucerii spre a-şĭ cresce copii la şcólă, n'au a se presenta la oficiulŭ protopresbiteralŭ nicĭ celŭ puţinŭ odată într'unŭ anŭ, în Novembre, pentru a revida protocolulŭ cununaţilorŭ cu ocasiunea încasărei taxelorŭ archiepiscopescĭ?

Protopopulŭ sĕ reşédă déră în oraşulŭ centralŭ, fără parochiă şi fără cuartirŭ liberŭ, numai pentru a primi şi espeda poşta, precum şi face de 7 lunĭ de ḑile, şi décă în anumite casurĭ pretinde sĕ vină în atingere directă cu partidele séu cu preoţimea, acésta va sĕ ḑică a despoia — ér în urmă, décă protopresbiterulŭ vine numai Dumineca acasă la familiă — se sporescŭ concubinatele, căcĭ nu se găsesce protopopulŭ.

Minunată deducţiune logică! Trebue sĕ recunóscă însĕ şi d-lŭ „Natanailŭ“ câtŭ e de greu a apĕra o causă nedréptă.

Ce felŭ de despoiătorŭ e protopopulŭ, care îşĭ are resursele sigure din familiă şi n'are lipsă de sfatulŭ d-luĭ „Natanailŭ“ cu întinderea plapomeĭ, — o sciu partidele şi însĕşĭ preoţimea tractuală nepreocupată ce a venitŭ câte odată în S.-Sân-Georgiu şi carea atâtŭ după cuaificaţiune câtŭ şi după împrejurările materiale, e destulŭ de independentă spre a lua posiţiă hotărîtă faţă de unŭ paşalicŭ, ce înaugurase provisorulŭ în timpulŭ mai din urmă. Orĭ décă s'au chematŭ la oficiulŭ protopresbiteralŭ şi preoţĭ, carĭ deosebitŭ că aşternŭ datele statistice numai după ursoriile obicĭnuite, le mai compunŭ şi fără nicĭ o formă şi din busunarŭ; — séu décă se face responsabilŭ vr'unŭ parochŭ, în urma provocărilorŭ ce le primescŭ şi eu, pentru trăgănarea cu aşternerea raţiocinilorŭ restante, acum numai dela 1884, cum e casulŭ chiar şi în de D-ḑeu scutita parochiă a oficiului protopresbiteralŭ de mai nainte: — sĕ fiă tóte acestea motive de a acusa pe protopresbiterŭ că nu voesce a lăsa cuiva crucerĭĭ pentru crescerea copiilorŭ?! Numéscă-mi se însĕ unŭ singurŭ preotŭ, care a fostŭ amendatŭ séu a trebuitŭ sĕ-mĭ aducă mie plocóne ca mai nainte!

Dér ce resultă din suspicionările scrise în acestŭ înţelesŭ la adressa mea? Orĭ că d-lŭ „Natanailŭ“ e tînĕrulŭ malcontentŭ preste care s'a trecutŭ ca preste jota subscript la alegerea de protopresbiterŭ, orĭ ca plenipotenţiatŭ alŭ acestuia e rĕu indusŭ în eróre, servindu-i scopurile sale cunoscute egoistice de a nu mĕ mai vedé acasă, nicĭ în familiă, după ce le-a rĕmsŭ parochia la disposiţiă. — Hine illae lacrime!

In casulŭ dintâiu declarŭ, precum am mai declaratŭ cu altă ocasiune în colónele altui ḑiarŭ, că nu mai stau de vorbă pe acestŭ terenŭ, ér pentru a doua eventualitate învitŭ pe d-lŭ „Nataniilŭ“ sĕ-şĭ câştige nu „puţină“ ci mai multă cunoscinţă despre raporturile din Trei-scaune, căcĭ ar face unŭ bunŭ serviciu Românilorŭ vaeraţĭ pe aicĭ, cu deosebire în alte raporturĭ ale lorŭ. Ér eu — încâtŭ pentru mine — décă vréu, séu potŭ sĕ scriu „la comandă“ m'aşĭ folosi de acéstă putere celŭ puţinŭ mai curêndŭ, până nu se răcesce cu totulŭ tréba, şi nu la 2 lunĭ după ţinerea sinodului protopresbiteralŭ. — E mai departe tréba corespondentului din „Telegraful Românŭ“ a recunósce séu nu dictatura însuşită asupra lui, din causă că n'ar sci scrie corespondenţe ca d-nulŭ „Nataniilŭ“ — chiarŭ adevĕrate?!

D. Coltefeanŭ, protopresbiterŭ.

Şcólele românescĭ din Macedonia.

(Urmare).

A treia şcólă s'a deschisŭ în Vlaho-Clisura în modŭ definitivŭ de Apostolŭ Mărgărintŭ, în anulŭ 1868, în urma ordinului vizirialŭ obţinutŭ la Constantinopolŭ, şi de atuncĭ a funcţionatŭ regulatŭ, afară de puţine întreruperĭ în diferite epoce, întreruperĭ ocasionate de intrigile adversarilorŭ Românismului, carĭ isbutiră a rădica dela şcólă pe profesorulŭ Apostolŭ Mărgărintŭ, pe care îlŭ ţineau la închisóre orĭ îlŭ trimeteau în exilŭ. Impreună cu Apostolŭ Mărgărintŭ ca directorŭ, era institutorŭ alŭ şcólei din Vlaho-Clisura şi D. Tuliu Tacitŭ, elevŭ alŭ şcólei macedo-române dela sfinţii Apostolĭ în Bucurescĭ, şi alŭ liceului st. Sava, începêndŭ dela anulŭ 1868 şi până la sfirşitulŭ anului şcolarŭ 1882—1883, când din causa sănĕtăţii lui sdruncinate, s'a retrasŭ din şcólă, şi a fostŭ înlocuitŭ de d. D. Cuvati, elevŭ alŭ gimnasiului Matei Basarabŭ. Dela anulŭ 1879, elevii acestei şcolĭ înmulţindu-se, s'au numitŭ şi doi ajutorĭ, d-nii G. Adam şi N. Nacea, amêndoi elevĭ ai şcólei române din Vlahulŭ-Clisura, celŭ întâiu cu două classe gimnasiale şi celŭ alŭ doilea cu o classă gimnasială. Acéstă şcólă are 97 elevĭ.

A patra şcólă s'a deschisŭ în Ohrida la anulŭ 1868. Intâiulŭ profesorŭ alŭ acelei şcolĭ a fostŭ d. G. Tomara, fostŭ profesorŭ de limba grécă la şcóla comercială din Bucurescĭ, care acum în urmă a tradusŭ şi Evangelia cu Apostolulŭ în dialectulŭ macedo-românŭ.

In anulŭ 1870 demisionândŭ, a fostŭ înlocuitŭ la şcóla din Ohrida de d. Filipŭ Apostolescu, elevŭ alŭ şcólei macedo-române dela sfinţii Apostolĭ din Bucurescĭ, care este şi până acum institutorŭ acelei şcolĭ. Şcóla numĕră 60 elevĭ; ajutorulŭ d-lui Apostolescu este părintele Iónŭ Zgala.

A cincea şcólă s'a înfiinţatŭ întâia dată la Călivele din Veria, în anulŭ 1870, de d. Badralexi, elevŭ alŭ şcólei macedo-române dela sfinţii Apostolĭ, elŭ a fostŭ subvenţionatŭ de Primăria din Iaşĭ[1]) după câtva timpŭ însĕ primăria suprimândŭ acea subvenţiă, şcóla a trebuitŭ sĕ se închidă, şi a statŭ închisă până la anulŭ 1878, când a reînceputŭ a funcţiona totŭ cu acelaşĭ învĕţătorŭ, d. Badralexi. Acéstă şcólă funcţionéză la Călive numai vara ca şi cea din Avdela, ér iérna d. Badralexi ţine şcóla în Veria, oraşŭ locuitŭ de Grecĭ, Românĭ şi Turcĭ, unde descindŭ şi petrecŭ iérna locuitorii satului Calive. Şcóla acésta numĕră vr'o 30 elevĭ.

A şésea şcólă s'a deschisŭ la anulŭ 1873, în Gopeşŭ, orăşelŭ pe deplinŭ românescŭ, de către d. D. Cosmescu, până la anulŭ 1876, când acestŭ din urmă a fostŭ numitŭ la şcóla din Crişova, ér la anulŭ 1878 s'a numitŭ învĕţătorŭ la acea şcólă d. N. Cosmescu, care demisionândŭ în luna Augustŭ 1883, a fostŭ înlocuitŭ în modŭ provisoriu de d. I. Papa Sterescu; şi fiindcă numĕrulŭ elevilorŭ acelei şcolĭ este mare, s'a numitŭ ajutorŭ la acea şcólă d. G. Ghica Popa, elevŭ alŭ şcólei române din Vlaho-Clisura.

Acéstă şcólă se întreţine cu fondurile legatului d-lui D. Cazacovicĭ, românŭ-macedoneanŭ, născutŭ în oraşulŭ pe deplinŭ românescŭ Minciu (Meţova), în muntele Pind în Epirŭ, şi mortŭ în Bucurescĭ. Elevii acestei şcolĭ suntŭ 120 la numĕrŭ.

A şéptea şcólă s'a deschisŭ în Creşova, oraşŭ românescŭ, la anulŭ 1876, de către d. I. Cionescu, elevŭ alŭ liceului din Iaşĭ, şi fiindcă numĕrulŭ elevilorŭ acelei şcolĭ trecea peste 110, s'a numitŭ la anulŭ 1879 unŭ alŭ doilea învĕţătorŭ, d. D. Abeleanu, elevŭ alŭ şcólei macedo-române dela sfinţii Apostolĭ din Bucurescĭ, şi absolventŭ alŭ liceului sf. Sava. La anulŭ 1881, s'a mai numitŭ ajutorŭ d. Iónŭ Unea, Românŭ din Cruşova.

A opta şcólă s'a înfiinţatŭ în anulŭ 1875, în Neveasta, orăşelŭ pe deplinŭ românescŭ, avêndŭ de învĕţătorŭ pe d. C. Ionescu, elevŭ alŭ şcólei macedo-române, dela sfinţii Apostolĭ şi absolventŭ alŭ liceului sf. Sava din Bucurescĭ, plătindu-i-se salariulŭ de d. Vasile Danŭ, Românŭ-macedoneanŭ stabilitŭ în România, negustorŭ şi mare proprietarŭ; la anulŭ 1878, s'a numitŭ la acea şcólă unŭ alŭ doilea învĕţătorŭ, d. Serjiu Dimitrescu, elevŭ alŭ şcólei macedo-române dela sfinţii Apostolĭ şi absolventŭ alŭ liceului sf. Sava din Bucurescĭ. La anulŭ 1880, a rĕmasŭ la şcóla dela Neveasta numai d. S. Dimitrescu, care este şi până acuma, ér d. C. Ionescu s'a permutatŭ la şcóla din Hrupiste. Şcóla dela Neveasta are 40 elevĭ.

A noua şcólă s'a deschisŭ în anulŭ 1878 în Perivoli, orăşelŭ pe deplinŭ românescŭ, situatŭ pe muntele Pind în Epirŭ, de către învĕţătorulŭ G. Perdichi, elevŭ alŭ şcólei macedo-române dela sfinţii Apostolĭ din Bucurescĭ care mai târḑiu s'a permutatŭ la şcóla primară de băeţĭ din Bitolia. Inmulţindu-se numĕrul elevilor acelei şcolĭ, s'a numitŭ ca ajutorŭ părintele D. Constantinescu, elevŭ totŭ alŭ şcólei macedo-române dela sfinţii Apostolĭ, ér d. Zisi Papa Tanasă, doctorŭ în medicină, s'a numitŭ şi este directorŭ alŭ acelei şcolĭ, care funcţionéză la Perivoli numai vara, ér iérna ţinŭ şcóla d-nii Zisi Papa Tanasă şi preotulŭ D. Constantinescu, la Grebena, orăşelŭ locuitŭ de Grecĭ, de Turcĭ şi de Românĭ, unde descindŭ şi petrecŭ iérna mai multe familii din oraşele românescĭ dela Pindŭ, Samarina, Avdele şi Perivoli. In timpŭ de véră acéstă şcólă numĕră 117 elevĭ. Ajutorŭ alŭ profesorului este d. Panaitŭ Perdichi, Românŭ din Perivoli.

A ḑecea şcóla s'a deschisŭ în Perleapŭ (oraşŭ locuitŭ în mare parte de Bulgarĭ şi Turcĭ, şi de puţinĭ Românĭ) la anulŭ 1878, de d. D. Nicolescu, elevŭ alŭ şcólei macedo-române dela sfinţii Apostolĭ şi absolventŭ alŭ liceului sf. Sava din Bucurescĭ, care la anulŭ 1881 s'a permutatŭ la şcóla din Magarova. Acum, învĕţătorŭ alŭ şcólei din Perlap este d. I. Hondrozom, elevŭ alŭ gimnasiului Mateiu Basarabŭ. Şcóla acésta are 26 elevĭ.

A unspreḑecea şcólă s'a deschisŭ printr'unŭ ordinŭ vizirialŭ, obţinutŭ de d. Apostolŭ Mărgărintŭ, la anulŭ 1878, în Bitolia, capitala Macedoniei, oraşŭ locuitŭ de Românĭ, de Bulgarĭ, de Turcĭ şi de puţinĭ Evrei. Celŭ întâiu învĕţătorŭ alŭ acestei şcolĭ primare a fostŭ d. N. Popilianŭ, elevŭ alŭ şcólei macedo-române dela sfinţii Apostolĭ şi absolventŭ alŭ liceului sf. Sava din Bucurescĭ, care la anulŭ 1881 a fostŭ permutatŭ la şcóla de băieţĭ din Cruşova. Actualmente institutorĭ ai şcólei primare din Bitolia suntŭ d-nii Lazărŭ Dumi şi G. Perdichi. Şcóla are 45 elevĭ.

A douĕspreḑecea şcólă s'a deschisŭ în anulŭ 1880, în Milovişte, orăşelŭ pe deplinŭ românescŭ, de către Guşu Papa Costa, elevŭ alŭ şcólei macedo-române dela sfinţii Apostolĭ, şi fiindcă numĕrulŭ elevilorŭ s'a înmulţitŭ, s'a numitŭ ajutorŭ la acea şcólă d. Spiru Popescu, românŭ din Moloviste. Acéstă şcólă numĕră 97 elevĭ.

A treispreḑecea şcólă s'a înfiinţatŭ la anulŭ 1880, în Hrupiste, orăşelŭ locuitŭ de Românĭ, Bulgarĭ şi Turcĭ, de către d. C. Ionescu, elevŭ alŭ şcólei macedo-române dela sfinţii Apostolĭ şi absolventŭ alŭ liceului sf. Sava din Bucurescĭ. Acéstă şcólă are ca la vre-o 40 elevĭ.

(Va urma.)

[1]) Veḑĭ dosarulŭ No. 187, din anulŭ 1868, în archiva primăriei din Iaşĭ, şi în care se conţinŭ actele relative la subvenţia de 2600 lei ce municipalitatea Iaşilorŭ a datŭ în cursŭ de doi anĭ pentru întreţinerea acelei şcolĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.“)

STRASSBURG, 3 Maiu. — Scirea despre proclamarea stării de rĕsboiu în Alsaţia-Lotaringia e cu totulŭ neîntemeiată.

PARIS, 3 Maiu. — Schnaebele, pentru care s'au deschisŭ liste de subscripţiunĭ ca sĕ i se dea unŭ darŭ, a adresatŭ rugarea sĕ se sisteze orĭce subscripţiune mai departe. Sumele deja subscrise se vorŭ folosi pentru sprijinirea reuniunilorŭ din Alsaţia-Lotaringia.

ROMA, 3 Maiu. — Ministrulŭ de rĕsboiu a depusŭ în cameră proiectele de lege privitóre la modificările organisărei şi administrărei armatei, la cheltuelile estraordinare pentru cai şi îmbrăcăminte. Ministrulŭ declară că esecutarea proiectelorŭ va începe cu sporirea puterei militare. *Ministrulŭ conjură camera sĕ nu pérḑă timpulŭ, fiindŭ că altmintrelea s'arŭ puté ivi consecinţe, pentru care ministeriulŭ ar trebui sĕ respingă rĕspunderea.* Proiectele de lege s'au predatŭ comisiunei respective.

...îceputŭ Dumneḑeu fecunda apele planândŭ asupra lor, precum găina clocesce oulŭ sĕu.“

Călĕtorii globului ne mai spunŭ, că la popórele din sudulŭ Americei, la sĕrbătórea anului nou se golescŭ ouĕle şi li se umple cója cu ape mirositóre, şi'şĭ aruncă aceste ouĕ unii altora prin ferestrele caselorŭ, precum îşĭ aruncă Italienii confeti la epoca carnevalului. Streinii alérgă atuncĭ din tóte părţile spre a se bucura de privirea plăcută ce presintă animaţiunea stradelorŭ pline de o mulţime de lume galantă veselă şi sgomotósă, care se împresóră de ouĕ umplute cu lichide mirositóre, şi care pe jos, care călare séu în trăsurĭ respingŭ cu aceleaşĭ arme tóte aceste atacurĭ, sub forme de proiectile cu mii de profume, plecate din balcónele şi ferestrele fie-cărei locuinţe a oraşului.

La noi ouĕle roşii suntŭ în aşa stimă; că în ultimele ḑile ce precedŭ sĕrbătórea Pascilorŭ nu se găsesce o singură casă românéscă în care ele sĕ nu fiă obiectul de prima preocupaţiune.

Ast felŭ a fostŭ dér la tóte popórele *celebra origina a ouĕlorŭ roşii.* Şi décă la unele din aceste popóre a peritŭ mai de totŭ vechia lorŭ strălucire, ca tóte lucrurile acestei lumĭ, apoi ele nu păstréză mai puţinŭ prestigiu, ca semnŭ de onóre, în a face sĕ nască următórele două probleme, ce se propunŭ celorŭ mai inteligente capete: décă se póte face cea mai bună prăjitură fără ou, şi se spună cu certitudine, cine a fostŭ creatŭ mai întâiu, *oulŭ* séu *găina.*

(„România Liberă.“) M. C. *Florenţiu.*

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 2 Maiu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101.45
Rentă de hârtiă 5%	84.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 —
Bonurĭ rurale ungare	104.90
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104 60
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124 40
Renta de hârtiă austriacă	81 60
Renta de arg. austr.	82.55
Renta de aurŭ austr.	112 10
Losurile din 1860	135.25
Acţiunile băncei austro-ungare	875 —
Act. băncei de creditŭ ung.	286.75
Act. băncei de creditŭ austr.	281.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.98
Napoleon-d'orĭ	10.04
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.27
Londra 10 Livres sterlinge	126.50

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 19 Aprilie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	90—	91—
Renta rom. amort. (5%)	$92^1/_2$	$93^1/_2$
» convert. (6%)	$86^3/_4$	$87^1/_2$
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	103—	$103^3/_4$
» „ „ (5%)	87—	$87^3/_4$
» » urban (7%)	100—	$100^3/_4$
» » » (6%)	92—	93—
» » » (5%)	83—	84—
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	17.—	17.50
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.00	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 3 Maiu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.51	Vênd.	8.54
Argint românesc	»	8.45	»	8.50
Napoleon-d'orĭ	»	9.99	»	10.03
Lire turcescĭ	»	11.35	»	11.40
Imperialĭ	»	10.35	»	10.40
Galbenĭ	»	5.93	»	5.97
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	112.—	»	113.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularitățĭ la primirea diarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

TARIFA
anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.
Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ	10%
„ „ „ 5— 8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ
Valabilŭ dela I Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teluşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
Predealŭ (	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
Braşovŭ (	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
Sighişóra (	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clusiu (	5.30	—	5 56	—
Clusiu (	—	6.03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mezŏ-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
Oradia-mare (	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	..
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Clusiu (	—	10.28	5.26	6.43	—
Clusiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1.06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
Braşovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
Predealŭ (	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8.42	—	4.52
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4.43	6.13	7.22
Gyorok	5.07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8.36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4.16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6.40
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10.07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ